

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$ an
9 fr., $\frac{1}{4}$ an
4 fr. 50 cm.

Foaie apare în fiecare
Sămbătă.

Unirea

Insertiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oară 12 fl., a treia
oară 10 fl.

Tot ce privește foaia,
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirei”
în
Blaj.

Foaie bisericească-politică.

Anul XV.

Blaj 4 Martie 1905

Numărul 9.

Misiuni sacre poporali.

Un an și trei luni s'au împlinit dela publicarea primului raport asupra misiunilor sacre poporali ținute în parochia gr.-cat. Totelec din tractul Clujului. Căutând raportul acela ni-s'a înviorat sufletul și am simțit bucuria, ce o simte naufragiatul, prinzând o scândură, ce-i mântuie viața, — bucuria, ce cuprinde inima întemnițatului, văzând că i-se deschid grelele uși și aude cuvintele: ești liber.

Înfățișatu-ni-s'au înaintea ochilor sufletești, toate boalele cari mistue viața poporului nostru, pe cari de atâtea orile-am relevat și combătut; dar în acea vreme am văzut în misiunile sacre poporali un mijloc și radical și sigur pentru sanarea relelor. Pentru aceasta am dat expresiune bogatei noastre bucurii, ce ne încălzia inimile.

Din rapoartele, ce ni-s'au mai trimis asupra altor misiuni sacre și din spusese fraților preoți, cari au luat parte la acelea, ne-am convins tot mai mult despre hotărâtoarea lor importanță și despre aceea, că motivată a fost bucuria noastră. Convinsu-ne-am, că exercițiile spirituale nu sunt numai niște manevre simple, ci adevărate revoluții pe terenul moral, unde nu sună arma, ci cuvântul, nu luminează pravul aprins de pușcă, ci vecinicul adevăr și nu curge sânge, ci curg șiroie de lacrimi din ochii acelora, cari, învi-gând patimile în inimile lor, se dau de nou lui Dumnezeu, bisericii și neamului nostru. Revoluții, cari nu devăstează, nu lasă în urma lor cadavre și jale, ei ridică zidiri mărețe sufletești, produc viață, sănin și bucurie. Revoluții, cari nu alungă pe oameni în păduri, ci în biserici și în ei înșiși, cari nu ceartă, ci împacă pe frații de același sânge, indemnându-i să muncească cu trup și suflet pentru binele bisericii, de care e legat binele neamului.

Câte virtuți prind rădăcini afunde în inimile ascultătorilor cu prilejul mi-

siunilor sacre, — numai Dumnezeu ar putea spune. Numai El ar putea spune, cum se sălășluiește voința tare în inimi mai înainte slabe și cum principii hotărâte prind rădăcini în mințile, cari n'au putut scăpa din lațul indoieliilor, punându-se astfel temeiul caracterelor mari și adevărate, reclamate de vremile triste și grele, prin cari trecem.

Numai Dumnezeu știe, câți băieți părăsiți află iar pe tatăl lor, care mai înainte îi bătea în beție, le da pilde rele și le prăpădea averea; ori pe mama lor, care se simța mai fericită ori unde decât în casa sa, în mijlocul pruncilor și soțului ei și de altă parte câți tineri pășesc de nou pe calea onorii, ce și-au pierdut-o, netrăind în împrejurări prielnice curățaniei.

Misiunile sacre dau lovitură de moarte vieții nelegiuite, căsătoriilor de probă, indiferentismului părinților manifestat în disciplinarea și grija pruncilor, cum și blasfemiilor, furturilor și fac ca să se restituie, oculate, foarte multe pierderi, ce le-a avut unul și altul. Ele promovează toate virtuțile vieții creștinești și toate interesele moralității, cuprind în sine mari puteri potrivite pentru creșterea și educarea popoarelor.

Virtuțile, a căror sămânțe se aruncă din prilejul misiunilor sacre, au la timpul lor cele mai mari înfringeri asupra întregii vieți a unui popor, făcându-l cruțător, bogat, curajos, cu minte, inibat de spiritul de jertfe și respectat chiar și de dușmanii săi.

Renumitul Segur scria, că cu legea de a să mărturisi fiecare om macar odată în an s'ar putea alcătui de nou societatea și s'ar putea împede revoluțiile, când legiuitorii și jandarmii ar avea foarte puțin de lucru. — Și câți sunt, ca numai cu prilejul misiunilor sacre, a acestor cruciate moderne, li-se mărește curajul și în-tărește hotărârea de a se scutura de legiuitorul și jandarmul, cari le-au turburat inima, poate, din tinerețe!

Și pe lângă tot binele și rezulta-tele mari, ce le pot produce misiunile sacre pe toate terenele, totuș până acum s'a făcut numai un modest început. Mulți nu voiesc să le înțeleagă rostul. Alții nu vreau să-și schimbe nepăsarea și nelucrarea, în cari s'au obicinuit ca preoți, cu o muncă încordată, ce o pretind misiunile sacre, iar alții cred, că tot lucrul s'a pus la cale de niște tineri fără experiență, neavând pe partea lor elementele mai coapte și deosebit pe Capii bisericii.

Că un lucru bun e început de un tinăr ori bătrân, puțin împoartă. Dar e o injurie la adresa simțămintelor părințești a Capilor bisericii noastre și numai a crede, că inimile lor n'ar fi întregi pentru misiunile sacre.

Cumcă Capii bisericii sunt cu trup și suflet pentru ținerea exercițiilor spirituale, nu numai aserăm, ci și dovedim.

I. P. Sa Mitropolitul, *Dr. Victor Mihályi*, încă în 24 Februarie 1887, în Cercularul Nr. V., s'a ocupat cel de întâiu cu chestiunea aceasta importantă, arătând cu căldură și înțelepciune în-sămănătatea misiunilor sacre și modalitățile după cari să se țină, recomandând cu iubire și bunăvoință preoțimii din dieceza Lugojului, ca să se folosească de mijlocul acesta eficace pentru deșteptarea poporului. Ceea-ce i-a dictat în-tălepciunea și inima-i caldă înainte cu 18 ani, aceea o dorește și acum preabunul nostru Mitropolit și credem, că dorința nobilă a Escelenției Sale e cu mult mai mare fiindcă vremile de acum sunt mai grele.

În Dieceza Gherlii s'au făcut, în toamna trecută, toate pregătirile, ca la Sfânta Maria mică să se țină exerciții spirituale în o comună fruntașă. Nu s'au ținut, nu pentru că n'ar fi voit P. V. Ordinariat, cu a cărui aprobare s'au ficsat și ziua, ci pentru că predicatorul a fost împedecat.

În dieceza Lugojului P. Sa Episcopul, *Dr. Vasile Hossu*, în zelul Lui înflăcărat, — cu aprobarea înaltă de a se ține exerciții spirituale în Cujir și Orăștie, — a dat probă evidentă cât de mult are la inimă binele poporului și

cu câtă înțelepciune știe alege mijloacele pentru educarea și înălțarea lui.

Ce privește pe P. Sa Episcopul Dr. Demetriu Radu, care cu bucurie și mândrie privește la țaranul, din care s'a înălțat, cine ar putea să se îndoiască, că nu aprobă și sprijinește aceste interpretări salutari cu toate puterile, ce-L ornează?

Însuș I. P. Sa Mitropolitul, Ioan Meșianu, din Sibiu în un cercular din primăvara an 1904, arătând importanța misiunilor populare, a îndemnat preoțimea gr.-or., să imiteze pe preoții gr.-cat. din tractul Clujului, unde mai întâiu s'au ținut atari misiuni.

Astfel Capii bisericilor doresc și îndeamnă, ca să se țină misiuni sacre; poporul așteaptă ceva, dar nu știe ce, prin ce să se scuture de multele greutăți trupești și sufletești; — e rândul nostru, a preoțimii, să *ascultăm glasul* mai marilor noștri, să le *împlinim dorințele* și să sanăm poporul, ce geme sub greutăți și lovituri. Să nu ne închidem urechile la vocea Conducătorilor, nici la suspinul popoului, dacă așteptăm și dorim, ca nici Dumnezeu să nu-și închidă urechile înaintea cererilor noastre. — Acum să apropie timpul acomodat al ss. Paresemi, să-l folosim, ținând misiuni populare, cari pretind buni oratori și mai buni confesari și abnegație în mâncări și beuturi.

FEUILLETON.

Comentar la evanghelii

(de Jules Lemaitre).

Păstorii se retrăsă și filozofii dela răsărit încă nu sosiseră, Maria durmea, zăcând în iesle ca într'un pat, ținea pe micul Isus, învâlit în paie strâns la pieptul său cald. Iosif ședea pe ruda unui car și veghia. Începă să se crepe de zină. lumina palidă să străcnă printre scândurile groase dela ușa staulului.

Un om intră deschizând ușa și să îndreptă către Iosif:

„Ce faceți voi aici?”

Iosif murmură unele cuvinte; omul îl întrerupse zicându-i:

„Eu is Muciu Nasica, proprietarul acestui staul.”

Iosif să ridică modest, și arătând cu degetul spre Maria îi povesti, că sosind noaptea târziu aici cu tânara sa soție a cărei oară grea de naștere sosise, și necăpătând nicăierea loc de adăpost, au intrat în staulul acesta, fiind neîcuiat și părăsit.

„Bine, bine”, zice Muciu. „numai cât ar fi trebuit să vă rugați cel puțin de permisiune.”

„O Doamne! cum ar fi fost aceasta cu putință?”

„Aceasta amicul meu, era treaba ta. Dar acum, după ce odate ați intrat, rămâneți aici, cât îți aveți lipsă.”

Raportul Ministeriului reg. ung. de culte și instrucțiunea publică pe an 1903 — s'a publicat în edițiune separată numai cu finea anului 1904. Din acest raport ținem a scoate câteva date, cari credem, că sunt de interes special pentru cetitorii noștri anume:

a) *Regularea congruei* catolice în au 1903 a făcut un însămțat pas pettractând comisiunea de 17, a comisiunii centrale de congruă din Budapesta conscrierea a lor 65 beneficii mari, încât se speră, că în decursul anului 1904 va fi stabilit venitul tuturor beneficiilor mari (care speranță înse nu s'a realizat R. U.) și pe baza acestui venit comisiunea, să poate ocupa mai de aproape cu cestiunea, cum să se acopere întregirea venitelor clerului inferior.

La clerul acatolic în sensul art. de lege XIV—1898 §. 10 cu 1 Ian. 1903 s'a ridicat întregirea congruei preoțești dela 1300 cor. la 1400 cor. pentru cei cu cualificațiune mai înaltă, iară pentru cei cu cualificațiune mai inferioară dela 650 cor. la 700 cor. Cu considerațiune la §. 4 art. de lege XIV—1898 conziliul de ministri a enunțiat, că și acei preoți cu cualificațiune mai mică, cari și-au întregit studiile gimnaziale după terminarea celor teologice, dară înainte de a intra în vigoare legea citată, să se considere, că au cualificațiune mai înaltă. În urma acesteia s'au augmentat venitele la 29 preoți.

b) Referitor la învățământul popular în virtutea art. de lege XXVI—1893 pentru întregirea salariilor docentale au recurs multe comunități după ajutor, dară în așa măsură, încât respectiva comunitate abia contribuie cu ceva sumă considerabilă la salariul docental. După ce însă legea n'a contemplat o atare ajutorare nelimitată

care atinge în mod însămțat budgetul statului, Ministeriul a ezis, că la stațiunile docentale, ce se vor mai sistemiza cu ajutor dela stat, comuna respective confesiunea numai așa poate spera ajutorul, dacă asigură cel puțin jumătate din salariul docental, provăzut de lege, și cuartirul. În 1903 s'au asignat pentru întregirea salariului docental și quinquenale suma de 2.878.789 cor.

La școala de toate zilele au umblat 1.878.695 prunci (87.46% din cei obligați). Dintre aceștia au fost după raportul ministerial — 54.59% magiari, 12.90% germâni, 12.98% slovaci, 12.69% români, 2.18% ruteni, 1.48% croați, 2.45% sârbi și 0.85% cu altă limbă maternă.

Dintre singuraticile naționalități: la germâni au frecventat școala 94.36% dintre cei obligați, la slovaci 87.65%, la magiari 85.31%, sârbi 83.13%, croați 76.64%. dintre pruncii români au frecventat numai 64.31%, iară dintre ruteni 61.60% din numărul celor obligați.

Școale populare au fost 17.342, dintre acestea la 10.881 limbă de propunere a fost numai cea magiară; la 2.161 cea română, la 427 slovacă, 333 germână; la 876 română și magiară, 1178 slovacă și magiară, 644 germână și magiară.

c) *În ce privește viața religioasă* — raportul constată consolidare pe motivul, că dintre pruncii născuți au fost și botezați la rom.-cat. 99.2%, la gr.-cat. 97.7%, gr.-or. 96.9%, conf. ev. aug. 98.2%, ev. ref. 90.2%. iară dintre căsătoriile încheiate între persoane de aceeaș confesiune s'au binecuvântat în biserică la rom.-cat. 97.9%, gr.-cat. 97.3%, gr.-or. 86.2%, conf. ev. aug. 98.4%, ev. ref. 95.0%.

Prin trecerile dela o confesiune la alta au câștigat rom.-cat. 1549 (au eșit

„Aitecum n'are să-ți pară rău de mila ce ne-o faci”, zise Iosif. „Copilul acesta mic e Messia, cel așteptat de Iudei.”

„Așa”, reflectă Muciu, „aceasta pentru mine e foarte indiferent; eu sunt cive roman.”

Și eșind:

„Repețesc, că ar fi fost cu cale, să-mi faceți cunoscut.”

Muciu era fiul unui centurion, venit în Palestina în suita procuratorului roman. După concedierea din armată își cumpărase un dominiu erarial lângă drumul, ce ducea spre Vifeim. Activ și precant adause lângă dominiu o ospătărie pentru cărăuși și o prăvălie, unde vindea marfe, specerii și unelte de casă. Să căsătorise cu o grecă plăcută și îndemnată, care îl ajută în diversele sale daravere. El călătorea des atât spre a-și vinde recoaltele în cetățile Judeei, cât și spre a-și cumpăra marfa. Ea o onest, cu respect cătră legi și obiceiuri.

La doisprăzece ani după nașterea lui Isus Muciu se afla în Ierusalim pe timpul Paștilor. Pe o stradă a cetății întâini pe bărbatul și femeia, cărora, ceva cam contra voinții sale, le dete adăpost în staulul său din Vifeim, și îi recunoscă îndată.

Iosif era în mare agitațiune și Maria plângea. Muciu îi agră și-i întrebă de cauza nelăciștii și supării lor.

„Am perdut pe micul nostru copil”, zice Iosif. „Întâi credeam, că s'a fidepărtat cu cunoscuții noștri; cale de o zi ne-am depărtat cântându-l printre rudeniile noastre,

și neafându-l ne-am întors iarăși în Ierusalim.”

„Sălbatic copil e acela observă Muciu”, și să oferi a le ajuta, să-l caute. În urmă îl affară în biserică sezând între învățători și punând în mirare pe acei bătrâni cu barbe albe, prin aceea, că le tâlcuia scripturile.

„Copilul acesta nu e nici decât modest”, își zise Muciu în sine. Maria își uită de toată spaima și plină de bucurie zise cu blândețe cătră Isus:

„Fiule pentru ce ne-ai făcut nouă aceasta? Iată eu și tatăl tău de trei zile cu durere te-am căutat?”

De tot nemișeat le răspunde pruncul „Ce este, că m'ați căutat? Au nu știți voi, că mie mi-se cade să fiu întru cele ce sunt ale tatălui meu?”

Maria nu răspunse nimic, dar își întoarse fața, spre ași ascunde lacrimile, cari iar îi umpleau ochii. Și Muciu zice cu voace tare:

— „Cât de arogant și curios e băiatul acesta!”

Optsprăzece ani mai târziu, debarcând Muciu la unul din porturile galileeze, vede la țarmure pe un bărbat tinăr, cu părul roșu, îmbrăcat într'o haină dură de lână albă, urmat de mulțime de oameni, sărăcăcios îmbrăcați, al căror conducător să părea a fi el. Romanul, cercând după informațiuni, află, că acesta este fiul lui Iosif și a Mariei, că în ținutul acela mult să vorbește despre el, și că vestește o religione nouă și promite împărăția lui Dumnezeu.

— „Împărăția lui Dumnezeu?” cugetă Muciu.

1000 și au intrat 2549), gr.-cat. 285 și unitarii 121 suflete; au pierdut prin treceri gr.-or. 559, ev. ref. 540, israeliții 442 și conf. ev. ang. 399. În anul 1903 s'au declarat de neconfesionali 1373 persoane; prin aceasta reformatii au pierdut 530 suflete, gr.-or. 476 (mai ales Români din comitatul Aradului), rom.-cat. 161, conf. ev. ang. 148, gr.-cat. 44; israeliții, 13, unitarii 1. După naționalitate cei declarați de neconfesionali în 1903 au fost, magiari 688. (50.1%) români 397 (28.8%) sârbi 86 (6.3%), germani 68 (4.9%) slovaci 52 (3.8%) de nu li-se știe naționalitatea la 82 (6.0%).

REVISTE.

Ungaria. Situația politică internă e cât se poate de incurată. — Pe lângă toate audiențele la Majestatea Sa încă nu s'arată punctul luminos după care judecând ai conchide la pace. — Andrassy nu a putut face nimic cu opoziționalii și astfel criza ungară a intrat într'un nou period. Desorientarea și zăpăceala e generală, și la o întorsătură spre bine nu s'asteaptă curând.

Majestatea Sa nu vrea să mai dea concesiuni cu privire la armată — opoziția coalitată însă nu vrea să abdică de armată.

Tot asemenea Monarchul e contra separației vamale a Ungariei de Austria.

Un lucru nou și însemnat în situațiunea de față este, că Majestatea Sa a primit în audiență pe Tisza. — Faptul acesta dă mult de gândit opoziției, cu atât mai vărtos, că opoziția a declarat că partidul liberal în frunte

cu Tisza nu mai poate fi luat în combinație în cabinetul viitor.

România. În săptămâna trecută s'au sfârșit alegerile parlamentare pentru senatul român. — Au fost aleși 91 senatori guvernamentali și 14 opoziționali. Noua sesiune parlamentară s'va deschide în 23 Februarie (8 Martie) și va dura până în 10 (23) Maiu.

Rusia. Mișcarea revoluționară în Rusia ține întruna pe lângă toată severitatea puterii stăpânitoare. — În Petersburg grevele au reînceput. În Polonia mișcarea e generală. — Poporul polon s'înarmează și atacă nobilimea și jidovimea, care l'a despoiat și batjocorit în tot chipul.

În Caucaz domnește anarhia. Trupele nu mai sunt în stare a birui cu revoluționarii. Oamenii s'ucid pe strade cu mulțimea. Edificiile publice sunt aruncate în aer După ultima știre, în Petersburg, poliția a luat măsuri excepționale pentru ziua de 4 Martie — aniversarea desființării iobăgiei în Rusia. Gardele de pază dinaintea palatelor țarului, a marilor duci și a ministrilor au fost indoite, deoarece sosesc zilnic epistole amenințătoare, că aceste edificii vor fi aruncate în aer.

CORESPONDINȚE.

SCRISOARE DIN VIENA.

— Cursul pedagogico-catehetic. —

Viena la 27 Februarie.

Cu permisiunea Dnui redactor mai public vreo câteva idei din unele confe-

rințe, cari s'au ținut în săptămâna a două, carea tot odată e și ultima. Poate îmi va imputa cineva, de ce nu public mai bine conținutul unor conferințe, cari atât publicului cât și mie, mi-au plăcut mai bine. Imputarea aceasta nu e la loc, căci nu pot ști, ce conferințe ar merita să fie date cu totul uitării, și cari ar fi vrednice față de celelalte să străluce în toată pompa sa. Mai bine dau — pe nimerite — din câte unele nește schițe, nește idei, ca nu cumva să le înalț, să le ridic prea mult peste celelalte, cari nu le amintesc.

Săptămâna a început-o *Kundi* vorbind despre însușirile unui catechet bun (credință vie, iubire părintească, supranaturală, o cultură religioasă și profană cât de înaltă). El zice, că e de dorit, ca la facultățile teologice să se pună mai mult pond pe praxa catechizării. — În o altă conferință a vorbit despre propunerea istoriei biblice în școlile populare, a arătat, că din testamentul vechiu ar putea să nu se propună multe lucruri, ce sunt prescrise în planul de învățământ. La prelegerea ce a urmat conferinței, cum și la conferință a asistat și archiducesa Maria Valeria.

Prelatul *Müller* a vorbit despre educația religioasă cu privire la viața internă, prin carea copilul își poate câștiga un caracter firm, ceea ce numai așa e posibil, dacă îl dedai pe copil de mic să aducă jertfe, abnegațiuni. La aceasta a fost de față Eminentă Sa Cardinalul *Gruscha*, care, după ce a sfârșit prelatul *Müller*, a ținut o alocuțiune foarte însuflețitoare despre foloasele, ce va să le aducă cursul acestor catechetice monarchiei întregi.

Profesorul univ. em. Dr. *Willmann* și-a continuat conferința ultimă. A arătat pe ce căi greșite umblă sensualismul, intelectua-

În momentul acesta apropiindu-se de Isus un om, îi spune, că mama și frații lui îl caută și vreau să vorbească cu dânsul.

„Cine e mama și frații mei?” răspunde tinărul profet.

„Acuma-s în curat”, zice Muciu. „El îi”. Singur de pe sânul acesta l'asî îi recunoscute.”

Într'aceea doi pescari într'o luntre, întărită la țârmure erau ocupați dregându-și mreșile. Isus apropiindu-se le zice:

„Iacobe și Ioane, fiii lui Zevedei, veniți după mine.”

Și Iacob și Ioan îl urmară. Un moșneag tatăl lor, rămâne singur în luntre.

„După cât să vede”, eugeta Muciu, „moșneagul acesta nu e bogat, și nici în stare de a lucra. Cine să-l nutrească, și ce să va alege de el fără de copiii săi?”

Isus, urmat de Iacob și Ioan, întâlni la câțiva pași lângă țârmur pe un tinăr, apăsât de o mare durere, cum apărea din fața lui.

„Vino după mine”, îi zise Isus lui.

„Doamne”, răspunde tinărul, „mai întâi lasă-mă, să mă duc, să îngrop pe tatăl meu.”

„Lasă morții, să-și îngroape morții lor”, porunci Isus, „tu vino după mine, și du-te, de vestește împărăția lui Dumnezeu.”

„Eu așa crede, că a îngropă pe tatăl său, e cea de întâi și mai însemnată datorie pentru un fiu”, zice Muciu în sine.

Dar stând încă pe loc, ande pe Isus zicând: „Veni-va vremea, când va da spre moarte frate pe frate, tată pe fiu, și fiii să vor scula asupra părinților și îi vor duce la moarte.”

„Ce fanaticism”, murmură Muciu. „Oamenii aceștia-s nebuni. Dar de una mă

prinde mirare, ce putere mare are acest Isus asupra oamenilor!”

Scurt timp după aceea Muciu fu invitat la o nuntă, ce-o făcea un amic al său în Cana Galileei, cu carele sta în legături de afaceri. Isus și cu mama sa încă s'afila între oaspeți, și Muciu căpătase loc de șezut chiar lângă Maria.

Dela o vreme, gătându-se vinul, zice mamă-sa către Isus:

„Fiule, vin nu au.”

El însă:

„Ce-mi este mie și ție, muere, că vin nu au? Ceasul meu încă nu a sosit.”

Maria își pleacă ochii plini de lacrimi.

„Așa să cade să vorbească un fiu cu o mamă?” mormăie Muciu. „Hotărât, tinărul acesta nu are simț de familie.”

În curând însă poruncește Isus, a să umplea șesă vase cu apă, și punându-se pe masă, apa să prefăcuse în cel mai prețios vin.

„Aceasta i-a succes” zice Muciu, întorcându-se afabil către Maria. „Tatăl meu îmi spune des, că a văzut în Roma atari producții dela scamatori tiriani.”

Oamenii beură mult, prea mult, din acest vin neașteptat, capetele s'infierbantară să năseură dispute și certe, și către dimineață unii ajunseră și pe sub mese.

„Curioasă ocupațiune pentru un profet, să favorizeze îmbuibarea!” observă Muciu.

Aită dată Muciu cu o teleagă, încărcată cu colivii pline de porumbi, pleacă la Ierusalim, să vândă porumbii neguțătorilor dela templu. În calea, ce ducea printre câmpuri

sămânate cu grâne, vede pe Isus cu învățăceii săi intrând printre sămânături, și aceștia rumpând spice, le frecau în mâni, ca să mănăce grăunțele. Tocmai întâlnindu-se cu un Iudeu trecând, îi zice Muciu întorcându-se spre el:

„Aievea, acești vagabunzi puțină silință-și pun, a respecta, ce este a altuia.”

„Ce fărădelege”, răspunde Iudeul, „sînd astăzi tocmai ziua Sâmbetii!”

„Dar”, zice Muciu, „Sâmbătă ori altă zi, greșala, cred eu, că rămâne aceea-și.”

„Pe cum văd”, replică celalalt, „tu ești un străin. Ceeace le imput eu celor de colo, este, că frâng ajunul, nu că rump unele spice, că-ci în legea lui Moisi stă scris: trecând tu pe lângă holda altuia poți culege unele spice cu mâna ta.”

„Spicul rămâne spic”, replică Muciu. „Moisi al vostru să vede, că nu a fost proprietar de pământ.”

A doua zi, ducându-și coliviile cu porumbii în vestibulul templului, printre mesele și scaunele resturnate și schimbătorii de bani pefugați vede pe Isus stând, învărtind un biciu în mână și zicând: „Casa mea, casă de rugăciune este, iară voi a-ți făcut'o peșteră tâlharilor”, pe când porumbii spaimântați sburau cu sgomot printre columne.

„O, o”, zice Muciu, „eu pe ai mei îi ieu cu mine iarăș. Dară neguțătorii aceștia doară eran în dreptul lor. Profetul acesta tinăr hotărît să vede, că nu are respect de posesinne.”

(Va urma.)

lismul și voluntarismul, că dizuinața aceea-
sta unilaterală se opune naturii omenești

Parochul *Minichtaler* a spus pericolele, cari îl însoțesc și-l caută pe copil în casa părintească, pe uliță și în școală, a înșirat apoi prezervatiunile, mai ales după ce a părăsit școala, și a mers la ceva măiestrie. Arată interesul ce-l poartă mai ales față de fisorii junii socialiști, acesta trebuie contrabalansat, scopul acesta îl urmărește cu multă dibacie foaia „Edelweis“.

Profesorul *Dr. Weber* (din Bavaria) a explicat metoda, de care se folosesc catechetele din München (numit „Münchener methode“), care are trei trepte principale: intuițiunea, explicarea și aplicarea apoi una secundară la început: pregătirea, și alta între a doua și a treia principală: adunarea conceptelor și generalizarea lucrului exilat. A ținut și o prelegere de probă, cu foarte mare succes. Rezultatul desbaterii a fost: sistemul acesta e foarte natural, pretinde mult timp — de aceea în Bavaria, unde sunt mai multe oare de religioase se pot aplica peste tot. — În noi însă numai la formarea conceptelor principale. — Prelegerea a ținut-o în orfanotrofiul cesaro-regesc, care l'am cercetat după aceea mulți. Ne-a fost mai mare dragul de copiii aceia orfani, cari cu atâta îndrăzneală și dibacie răspundeau la întrebările noastre, și așa de negenați ne conduceau prin institut.

Numai vre-o câteva idei din conferința catechetului *Holzhausen* arată în deajuns modul, cum are să se poarte catechetul cu elevii, ca să fie munca lui rodnică spre viața de veci. — Vai de noi, dacă clerul să urește în oara de religie, ori pline dacă aceasta îi este oara cea mai urâtă. Cu elevii totdeauna trebuie să fi blând și cu dragoste, căci altfel cu toții vor învăța contrariul lucrurilor, ce le propuni. Catechetii să pună mai mult pond pe pregătirea la s. mărturisire și cuminecare, să nu permită elevilor — nici chiar la cea dintâi mărturisire — să-și scrie păcatele și să le cetească. Viața catechetului și a profesorului e școala, unde învață elevul catechismul.

Parochul *Pichler* spune: scopul catechezei (în școlile elementare) e instruirea elevilor în datorințele creștinești, cari au să le implinească și după ce iasă din școală. De aceea în școlile acestea să nu se îngâmbească materialul, ci să se pună mai mult pond pe propunerea fundamentală a lucrurilor necesare.

Cea din urmă conferință a fost a prefectului de internat, *Perkmann*, care s'a ocupat cu internatele, seminarele, semiinternatele (Tagesheim — Erholungsstätte). El spune, că școala are lipsă de internate, dacă vrea să dea elevilor creștere pentru viață. Prefectul internatului după unii cari nu pricep, e sclav, în adevăr însă el e omul cel mai vrednic de iubire, căci e tata, mama și servitorul alumnilor săi. El are datorință să procure elevilor dis-

tracții plăcute, variate, de altfel și catechetul are să se facă din oarele lui de catechizare oare de distracție, căci mai mult vor învăța elevii. Fiecare prefect sa-și însemne bine, că „Undank ist der Welt-Lohn“, și că timpul în care să ocupă el cu educația e timpul grației, în care își câștigă meritele cele mai mari.

Acesta e pe scurt și sporadice mersul cursului, și de care mi-s legate unele din celea mai frumoase suveniruri, de aceea biletul de membru (nrul 383) mi-l pun între suvenirurile celea mai plăcute. Fraților preoți, cari să ocupă serios cu catechizarea le recomand almanahul, ce-l va eda cursul, și mai ales revista catechetica amintită în numărul trecut.

Job.

VEȘTI SLABE.

— Tractul Dârgii Febr. 18.

Nu pot multămi în de ajuns prețioasei „Uniri“ pentru viul interes ce arată față de cauzele școlare și învățătorești.

Ceeace pot afirmă de foaia „Unirea“ și de autoritățile mai înalte, nu pot afirmă de cercurile de pe aci.

Progresul în școale e destul de slab, pentru că cei chemați să ocupă prea puțin cu afacerile școlastice.

Rari preoți sunt cari țin oarele de catechizare regulat — apoi de controlă superioară vorbă nu-i. — E drept că după un obicei vechin școlile în acest tract să vizitează în luna lui Februarie cu ocazia reviziunii rațiunilor și la sfârșitul anului școlar — dar în anul trecut încă s'au făcut rațiunile — respective reviziunea aceloră, dar în loc de Februarie în luna Iuliu—Sept., în acest timp vizitarea școlilor — ce ar neputință. În anul acesta probabil încă va fi așa. Pe aci vizitari să fac numai cele prescise, și și acelea după ce mai totdeauna se-a trecut timpul. Oamenii pe aci au alte ocupațiuni în loc de ași vede de oficii, își văd de treburi.

Cât de mult să interesază oamenii noștri de treburi — dovedește împrejurarea, că cei-cear trebuia să viziteze: preoții, dascălii, curatori, nu au timp să o facă; dar au timp de a însoți candidați de deputați maghiari jidano-liberali, a ține discursuri și a îndemna poporul, să iee parte la alegeri de deputați maghiari. În fața hotărârii de la Sibiu, ce bine le-ar fi stat, dacă fruntașii noștri, ar fi convocat în grabă o conferință a alegătorilor și ar fi căutat un candidat Român — dar ei au făcut cu totul altceva, s'au grămădit cu toții lângă candidatul liberal, și au umbiat spre rușinea noastră ținând din sat în sat vorbiri în favorul aceluia, fără să amintească ceva bietului popor de hotărârea conferinței de a candida în cercul Icolodului, de care aparține tractul Dârgii — un Român.

Urmarea a fost că bietul popor s'a împărțit în guvernamentali și kossutiști și

apără una din aceste partide, ca și când ar fi neași maghiari, ca și oile fără păstor. Ba unii chiar și din marii proprietari de pe aci s'a făcut corteșii kossutiștilor.

Alteum spiritul Român tot nu-l vor putea stange din sânul acestei populațiuni; și Dumnezeu e bun, v'a aduce și alte timpuri, și doară și alți oameni.

Anul și pe aici a fost rău, nimeni n'o simte aceasta ca noi învățătorii, cari rău de tot ne putem scoate salariul. Țăranul, care n'are porumb, fân, își descoperă edificile să le prefacă în nutreț pentru vite, nu are cu ce plăti pe dascălul.

Să sperăm însă timpuri mai bune — căci sus e ceia poartă grija de tot — și de nemernicii învățătorii și credincioși de pe aci.

Cornelius.

Noutăți.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Prea Stim. Doamnă, văd. Cristian Antalné rom.-cath. din Gyó-Szt.-Miklós, întru amintirea repausatului soț, a padimentat cu piatră cioplită sanctuarul și presbiteriul bisericii noastre în preț de 250 cor. iar mai mulți credincioși gr.-cat. și rom.-cat. au cumpărat un potir și disc cu 64 cor. și 80 fil. Ioan Copacz și soția din Csomofalau au donat 2 fețe de masă pe altarul Dnului în valoare de 6 cor. P. St. Doamnă Csiki Kálmáné din Gyó-Szt.-Miklós, a dăruit un val frumos pentru altar în preț de 6 cor. Stimatul Domn Vákár Laci și soția sa au donat 3 ferdele în valoare de 12 cor. iară preotul local Iuliu Băias și curatorul primar Georgiu Costandi au cumpărat câte o icoană în preț de 10 cor. Vargyas Liuda de religie rom.-cat. din loc, a donat un tapet frumos în valoare de 7 cor. iară credincioșii Țăran Nicolae și Anisia Tofan din Bibor, au donat sf. maicei noastre bisericii un rând de vesminte pretești în valoare de 68 cor. Atât în numele poporului credincios, cât și a curatoratului bisericesc li-se aduc și pe căia aceasta celea mai sincere mulțămite, marimimșilor donatori. Dumnezeu să-le răsplătească însuși. Gyó-Alfalau la 20/II.—1905. Iuliu Băias preot gr.-cat.

Știri literari. *Dr. Ambroziu Cheșianu*, profesor la gimnaziul nostru, a publicat un interesant studiu: *Bureții comuni*. În scrierea aceasta se ocupă cu bureții ce se întâlnesc mai adese, cu bacteriile, mucegaiurile, bureții cărbuși s. a. și descrie amănunțit ca cetitorul să poată deosebi pe cei buni, de cei răi, pe folositori de stricăcioși. Cartea aceasta, ilustrată cu mai multe gravuri, merită să fie, cât de lătită. Costă 1 cor. — G. M. Ionescu, licențiat în teologie și literă, anunță apariția volumului I, din *Istoria bisericii românilor din Dacia-Traiană*. Scrierea întreagă va apărea consecutiv în cei puțin șase volume de câte 650—700 pagini și va fi ilustrată, ea va cuprinde istoria religioasă a tuturor Românilor, începând cu originile creștinismului până în zilele noastre. Costă vol. I. pentru abonati 10 lei pentru alții 12. — *Cuvânt de slavire lui Ștefan cel mare, domnul Moldovei*, de Ion Kallanderu. Broșura elegantă cuprinde cuvântul de înmormântare de președintele Academiei dl. Kallanderu la 2

Cetiți!

— BEN HUR —

Cetiți!

— Unul dintre cele mai senzaționale, instructive și moralizatoare romane. —

F. 8°. 1047 pag. costă numai 2 cor. 90 fil.

A apărut în editura „Unirea“.

Julie, ziua aniversara a 400 ani dela moartea neitatuului domn al Moldovii. Are și două ilustrații: chipul viteazului voevod și pecetea sa. — N. Iorga: *Ștefan cel mare și Mihai viteazul ca întemeietori ai bisericii Românilor din Ardeal*. E un memoria cetit tot la Academia română în ziua de 2 Iulie 1904 și în care neobositul cercetător de vechi chirosoave dovedește în chip neîndoielios originea Mitropoliei Ardealului, atât de mult discutată în ultimul timp. — *A român nemzetiségi politika* irta Sebe-tyésu Ede. Scrierea acesta scurta de 69 pagini are meritul acela ca publică toate programele politice ale românilor, începând cu cel de pe câmpul libertății, dela Örmütz, din 1872 din 1881 și enunțându-le mamei conferențe.

Pardidul naționalităților. Deputații români s'au aliat cu deputații slovac Hodza Milan și cu sârbul Dr. Liubomir Paolovici întemeiând partidul naționalităților. A fost ales **prezident: Dr. Teodor Mihali**, notar *Hodza Milan*.

Știri personale. Colonețul auditor *I. Mihăilțan*, referat la tribunalul superior militar, la cererea proprie a fost trecut pe ziua de 1 Martie n. la pensie, conferindu-i-se gradul de general auditor onorar și exprimându-i-se mulțumită prealaltă. *Dr. Mihăilțan* își va stabili domiciliul la Sibiu — *Silviu Pascu*, cleric al diecezei Lugojului în seminarul central din Budapesta a dat la facultatea teologică al doilea rigoros, din dogmatică „cum vobis concordibus“.

De ale Societății meser așilor. Duminică în 26 Februarie la oarele 3 o. a. în sala Casinului român, și-a ținut societatea meseriașilor din Blaj a doua adunare generală. — Erau de față peste 40 membri. **G. Precup**, prezidentul societății în cuvântul de deschidere a accentuat importanța și rolul ce-l au reuniunile în viața popoarelor. Cu date concrete îndeamnă pe membrii să-și cultiveze sufletul și mintea, să fie harnici și ciștiți, să țină cu drag la neam și biserică. — A urmat apoi citirea raportului general despre activitatea comitetului din care relevam următoarele date: Societatea a avut în an. 1904, 5 membrii fondatori, 10 pe viață, 5 ordinari și 10 ajutoari. — Biblioteca numără 117 cărți și 7 jurnale. Circulațiunea casei s'a închiat în 31 Decembrie 1904 cu un saldo de 820 cor. 37 fil. — S'au împărțit și premii, sodaliilor și ajutoare întemierii meseriași în suma de 116 coroane. — A aranjat cu ajutorul meștrilor două producțiuni teatrale, și 4 serate literare. — Tot acum s'a făcut și a egerea comitetului pe un nou period de 2 ani. — S'au ales: **Gavril Precup**, președinte **Aurel Trifan** vicepreședinte, **Ilie Mucea**, casar, **Augustin Grunța**, secretar, **Debetriu Trecu**, bibliotecar, **Ștefan Dragoș**, econom, **Vasile Berzan**, controlor; iar membrii în comitet: **Ștefan Orcean**, **Ioan Rus**, **Ioan Cristian**, **Dr. Dănilă Sabo**, și **Vasile Barna**. — Suntem informați, că în 12 Martie — **Sâmbăta lasatului de brânză** — membrii societății meseriașilor vor da o producțiune teatrală în sala orielului Univers. Piesa, ce vor reprezenta e „Petulantul“ comedie în 5 acte de Kozebue. — E o pieză instructivă dar și hazlie. — Sperăm că publicul nostru va încuraja niziunțele culturale ale societății meseriașilor noștri.

Hymen Emilian Aldea, teolog abs. și **Lucreția Popa** au anunțat celebrarea nunții lor ce se va ținea Duminică în 5 Martie st. n. în biserică gr-cat. din Șinea-veche.

Adunarea generală a Asociațiunii se va ținea anul acesta în Sibiu. Tot atunci se va deschide Muzeul național și se va ținea și Adunarea generală a fondului de

teatru. Vom avea deci la Sibiu frumoase serbări culturale.

Orloage de aur și argint și tot soiul de obiecte din aceste metale se pot afla și cumărită cu toată încrederea dela firma **Iulius Erős** din Sibiu, care arată în esecutarea serviciului cât și a prețului merită toată considerarea. De ce să umblăm, după lucruri rele pe aiurea, când cele bune le aflăm la noi acasă?

Vești bune Din Ciendul-de-câmpie ni-se scrie ca acolo a murit în 18 Ian. n. țaranul fruntaș **Grigorie Lupan**, care n'a avut la căsătoria sa decât 10 jugh. iar acum la moartea sa a lasat 300 jugh câștigate cu multă hărnicie și erupare. Numitul până a fost înca în viață a lasat culturii gr-cat. din Ciend edificiu de locuit vrednic de 6000 cor. iar la moartea sa a mai testat a eiuaș fond 18 jugh. La înmormântarea sa au servit și te preoti ca o viață dovedă de respectul ce întreg ținutul acela îi avă a fă de el.

Iub leu. Ni se scriu următoarele: În 12 Februarie n. **D. Gregorin Lehene**, paroch gr-cat. și-a serbat jubneul de 50 de ani a nașterii sale sufletești. Au luat parte preoții **P. tru Dan**, **Ioan Lehene** și **Ioan Mihalca**, notarii **Gabriel Farcas**, **I. Moldovan**, **I. Gelei** și mai mulți învățători. Cu bucurie am luat parte la serviciul divin de mulțumita oficial de iubilant, pentru că **Providința dumnezeiască** în decurs de 50 de ani l'a binecuvântat cu așa putere încât mica sa parochie și membrii aceleia materialmente și moralmente deodată cu timpul să poată înainta Poporul adunat în număr foarte mare, cât nu l'a încântat mica biserică, cu dor așteptă să vază ceremoniile ce se vor întâmpla la această serbare rară și înălțătoare de suflet, și cu viavie, atențiune și iubire ascultă toate cuvintele bunului lor păstor, care a stors lacrimi din ochii tuturor. **Predica** ocazională a ținut-o **Dl. părinte Petru Dan**. Dupa serviciul divin a urmat masă la casa iubitelui. A fost peste tot foarte în lătoare de inimă dr. gostea și alipirea pe care poporeni o arătau și cu această ocaziune față de venerabilul bătrân. **Dumnezeu țină-l încă la mulți ani!** — *Un participant.*

„Cântece pentru usul societăților corale. Sub titlu acesta a apărut de curând o broșură voluntaroză din compozițiunile muzicale alese a **Dni. Aurel Popovici**. Broșura contine 15 cântece mari, aranjate parte pentru cor bărbătesc, parte pentru cor mixt astfel, încât fiecare pieză va putea forma punctul de forță din programul seratelor ori concertelor poporale. — Broșura aceasta indispensabilă pentru reuniunile noastre de cant, să poate procura unii dela autor în **Tievanul-mare (Nagyikvály, n. p. Kákova)**. — Prețul 10 cor plus 10 fil. portu postal.

Fond de stipendii pentru vieri Secretarul „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“, **dl. Vic. Tordosanu**, cu considerare la danbele cauzate venierilor noștri prin „filoxeră“, „peronosporă“ și alte fi-gele, ce amenință cu distrugere vile și cu e și bunastarea multor proprietari, și cu considerare la chemarea, ce și Reuniunea noastră agricolă o are de a afla căile și mijloacele de sanare, din privilegiul onomastice sale a pus temelă unui fond cu cor. 5 din care să se imbie la timpul său un stipendiu unui ținăr pentru a să desăvârși în vieri. Tot d-sea din privilegiul imolării aniversarului al 14 lea, de când ocupă postul de secretar al numitei Reuniuni, a mai dă-nit aceluiași fond cor. 95 ajungând astfel fondul la cor. 100.

Banconotele de 10 cor. s'au seos din curs și în locul lor banca austro-ungară a

pus în circulație altele, tipărite în coloare violetă. Celea vechi mai circulează până la 26 Februarie 1907 respective 1913, când nu nu vor mai fi primite nicăiri.

Pentru Internatul Vancean de fetițe au contribuit **D. Boer Frâna**, **C. Cotorea Harțen**, **A. Frâncu Benic** câte 17 c. 52 f., iar **D. Boarin**, **Bobohalma** 10 c., laolaltă 62 c. 56 f.

Pentru fondul subsidiar a contribuit **D. Boarin**, **Bobohalma** 7 b. 52 f. **Simion Chețian**, **Ercea**, 14 cor. **Gavr. Ciobotar**, **Ghimeș** 20 cor. **Aur. Aron**, **Miraslău** 6 cor.

Masa studenților a primit dela **Iacob Popeneiu**, pretor pens. 5 cor., **Sim. Chețian**, **Ercea** 4 cor. **Aurel Aron**, **Miraslău** 14 cor. „**Zărădeana**“, 20 cor. **Dr. Ales. German**, **Bistrița**, în memoria can. **I. V. Rusu** 20 cor. **Elevii cl. I. gimn. Blaj**, colectat 101.92 coroane.

Petreceerii. Universitarii români din Cluj, invita la **Petreceerea cu dans**, ce va aranja în sala dela „Hotel central“, în 11 Martie 1905 n. Venitul curat e destinat pentru **Casina română** din loc.

Dreptatea învinge. Farmacistul **Schneider** din Reșița a fost osândit de judecătoria din Lugos cu 400 cor. amândă în bani și cu 500 cor. spese de proces, pentru că a imitat **Fluidul-Elsa** și l'a adus în circulație. Întreg depositeul de **Elsa-Fluid** a farmacistului **Schneider** a fost secesisat. — Publicul să se ferească de imitațiuni, și cine vchie să comande **Elsa-Fluid**, care folosește la cele mai multe morburii d. es. influință, ferbintală tusa, durere de șele, junghiu, ruptură, reamă, durere de stomac, de cap și de dinți, epilepsie, durere de ochi, lipsă de apetit, insomnie, anemie, vătămătură, degerătură etc., să se adreseze **deadreptul** în **Fel'er V. Jeló** farmacist **Stabica**, **Centrale Nr. 82** comitatul **Zágráb**, care trimite franco pentru 5 cor. 12 sticle sau 6 sticle duple.

Necrolog. † **Din Cernăuț** se anunță moartea lui **Eusebiu Stefanelli**, iur. abs. mort la 14 Februarie n. **Repansatul** a servit 10 ani publicisticii naționale lucrând în redacția ziarului „**Patria**“ și apoi a „**Deșteptării**“.

† **Lewis Wallace** autorul interesantului roman istoric **Ben-Hur**, apărut în biblioteca foni noastre, a murit în vârsta de 78 ani. S'a născut în statul **Indiana**, a fost advocat iar în războiul civil a avasat la rangul de general. Din 1881—5 a fost ministru plenipotențiar al Statelor unite în **Constantinopol**. Rătăcindu-să de pe cariera politică s'a așezat în **Crawfordville**.

Ioan M. Petran, fost preot greco-catolic în **Așchileul-mare**, și acuma deficient după o viață scurată și plină de suferință în etate de 47 ani, și-a dat biândat său suflet în mâinile Creatorilor.

† **Ana Szabó**, soția preotului **Ioan Cnca** din **Piscari** a murit la 19 Februarie n. 1905 în anul 65 al etatei 48 al căsătoriei sale fericele după morb scurt și grabnic.

Odihnească în pace!

Escriere de concurs.

Să caută pentru **Domniul mitropolitan din Blaj un provizor (ispán) și un grădinar.**

Reflectanții pentru aceste posturi au să se adreseze la **Dl. Ioan Maior**, administratorul **Dominiului mitropolitan** în **Blaj**, unde vor afla condițiunile pe lângă cari pot fi aplicați, cum și beneficiile împreunate cu acestea.

6 (2—3)

Cumpărați

Calendariul Unirii pe anul 1905.

Prețul 50 fil. plus 10 fil. porto.

Cumpărați

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

PĂCAT și ISPĂȘIRE.

(Continuare.)

Generalul călări încet de-a lungul frontului, și după ce inspecțiunea s'a finit spre indestulirea generală, el prezentă colonelului pe un oficer tinăr de tot, pe care l'a fost adus cu sine. Colonelul întinsă mâna noului locotenent, apoi călări cu dânsul înaintea frontului escadronului. La comanda sa, toții trimbițașii alergară lângă el și suflară signalul regimentului. După aceea colonelul salută cu sabia și prezintă pe noul locotenent, cu următoarele cuvinte: „Suboficieri și soldați. Aici vă prezint pe dl locotenent Durier ca oficer al acestui escadron. Il veți recunoaște de superior al vostru, il veți einsti și veți asculta toate poruncile sale. — Trimbițași, suflați!“ Și iarăși răsunară trimbițele.

Cu ocaziunea unei astfel de introduceri și prezentări a unui oficer nou, lucru care obvine doară destul de adeseori, soldații de comun sunt apucați de un fel de agitație. Cine este noul locotenent? Ce fel de om este el? Va fi oare strict, aspru, tiranic, ori bun și blând? Toți ochii sunt ațintiți asupra noului oficer și fiecare caută, ca după exterior, să-i găsească caracterul său. De astădată judecata generală a fost în favorul noului locotenent, și când răsună comanda, să se sufle signalul regimentului — trimbițașii începură cu veselie „Tratra! Tratra!“

Atunci — deodată — ce-i asta? La mijlocul piesei, un ton fals, încă unul, mai fals, ca croncăntul unui corb sau ca strigătul unui măgar. La început, trimbițașii mai ținură încă tactul, după aceea însă își perdură rostul, așa că totul se fini într'o disarmonie atât de înfrătoare, încât și caii deteră semne de neplăcere. Și aceasta s'a întâmplat înaintea inspectorului general al armatei, înaintea întregului corp oficeresc, înaintea escadronului întreg! Grozav! Înfrorător! Cine a fost de vină?

Trimbițașii aruncau priviri furioasă asupra celui dintâi dintre ei, asupra „Pipșoarei“. După ce trecu prima spaimă, întreg escadronul, abia putu să-și rețină râsul. Ear când chiar colonelul, râzând, lovi umărul trimbițașului și strigă: „S'a sfârșit bătrînule, ți-ai înghițit trimbița!“ , atunci inspectorul, oficerii și soldații erupsără într'un răs sgomotos și chiar și arabii cei atât de serioși își arătară dinții și bătură în palmi. Numai trimbițașii erau tăcuți, rușinați și moroși.

„Pipșoară“ însă, carele purta vina la toate, nu era nici decât perplex, nici rușinat. El arăta, ca și când nici n'ar ști, ce a făcut, și ce se petrece împrejurul său. Când colonelul a pomenit numele noului locotenent, trimbițașul a devenit mai întâi alb ca creta, apoi roșu ca focul; iar acum, pe când ceilalți își băteau joc de dânsul, ochii săi erau ațintiți, încă tot asupra noului locotenent iar fața îi strălucea de bucurie și fericire.

Însă în seara acestei zile mari, s'a întâmplat ceva și mai estordinar, ceva ne mai auzit.

Pe când în salele casarmei, la lumina câtorva lampe fumegânde, soldații povesteau despre întâmplările zilei, întră trimbițașul „Pipșoară“ în lăuntru, așeză pe masă două urcioare, pline cu vin, zicând: „Aci este vin, beți! Să vă fie de bine!“ — Pe când camerazii ședeau incremenți de mirare, el păși la patul său, își scoase pipa cea de spumă, carea de 15 ani n'a mai văzut foc, o umplu și fumă, o umplu iarăși, fumând două ceasuri încontinuu și umplând mereu păharele camerazilor săi, cari se adunară aici cu droaia, spre a vedea o așa minune.

„Ce-i asta?“ se întrebă unul pe altul, „capitalistul bea vin, fumează și cinsteste cu vin escadronul întreg? Ce va să însemne asta? — He! Trimbițașule? Pipșoară! Capitalistule! Ce s'a întâmplat? Ce naiba te-a ajuns. de ai devenit așa de risipitor?“ Astfel strigau și întrebau, unul după altul.

Trimbițașul însă nu dădea nici o explicație; cu fața cea mai indestulită din lume, el fumă ca o locomotivă și lăsă ca se umple urcioarele a treia și a patra oară. Dărnicia sa nu mai avea margini. Și aceasta o făcea chiar astăzi, când el s'a blamat atât de teribil înaintea inspectorului general, a locotenentului celui nou, a tuturor oficerilor, a escadronului întreg, atunci când și-a pierdut renumele de primul trimbițaș al regimentului al doilea. Asta n'o înțelegea nimeni.

Deoarece trimbițașul nu vorbea nimic, așa, cei mai cuminiți, erau de părere, că, în urma îndelungei sale abținente, i-se va fi smintit vre-o doagă, și acum va începe iarăși să bea. Chiar și la masa oficerilor se vorbi despre lucrul acesta. De altcum, deja în dimineața următoare, atențiunea generală se îndreptă asupra altor lucruri mai serioase, pe cari voim să le povestim.

7. Spre câmpul de războiu.

Inspectorul a adus cu sine un ordin de zi carele sună astfel: „Escadronul avea să se pună în stare de războiu, pentru a porni imediat contra inamicului.“ Revoluția arabilor a început în 1863. Atacul celor câteva triburi contra posturilor izolate ale francezilor n'a fost periculos. Însă, cu timpul, revoluția se întinse tot mai mult, până ce în sfârșit se resculă și tribul cel mai sălbatic și mai viteaz, Tuaregii.

Acestia se deosebesc de cătră ceilalți arabi prin ochii lor albaștri, părul blond și culoarea albă a feței, așa că unii geografi nu pe nedreptul îi țin de descendenți ai vechilor vandali. În sfârșit, după ce și Tuaregii s'au răscolat, treaba deveni îngrijorătoare. Călăreții lor curagioși năvăleau cu miile pe ținutul francez, incendiau curțile, ucideu coloniștii și urmăriau pe fugari până la Zamorah. La Sain-Akta se împreună cu triburile rescolate ale beduinilor de sub șeicul Si-Mohamed-Amza, și aci plănuiră un atac general.

Așadar escadronul din Tlemsen avea să înainteze spre Sain-Akta, și dimpreună cu infanteria și artileria generalului Martineau-Deseney, să dea pept cu inamicul. Două zile au tot pachetat, au încărcat carabine și piștoale, au ascuțit săbii și cuțite. În ziua a

treia plecară, în sunetul fanfarelor, pe câmpul de războiu.

Războiul, deși frumos și vesel, la aparență, aievea este un lucru greu și ostensicios, cu atât mai greu și mai ostensicios însă în Africa cea ferbinte. E drept că lupte mari obvin numai foarte rar, pentru aceea însă să întâmplă cu mult mai des hărțueli și atacuri mai mărunte; deși nu pică așa mulți oameni uciși de inamic, cu atât mai mulți soldați pier însă, prin insolație, sete și boală, în mormântul năsipos al deșertului, unde nici o cunună, nici o cruce nu arată locul de odihnă al acestor eroi. Ziua întreagă sârmanii soldați trebuie să înainteze prin aștia ferbinte a soarelui. Inimicul, pe caii săi ușori și sprinteni, deși numai foarte rar îl poți vedea, se află la dreapta și la stânga, dindărăt și dinainte, de toate părțile, și neliniștesc înaintea coloanei, prin pușcături bine îndreptate și prin atacuri momentane de prin ascunzătorile lor. Astfel soldații înaintează ziua întreagă, de dimineața până sara, în continuă agitație, în continuu așteptându-și moartea. Gura și gâtul uscat, peptul ars, din cauza aerului ferbinte. Adeseori ziua întreagă ei nu află un picur de apă, ca să-și astâmpere setea, care chinuște cu mult mai tare decât cea mai cumplită foamă. „Apă! Apă!“ gâfăie soldații, cari abia se mai târăie ori abia mai șed în șeauă. Și pe lângă aceea încă nici nu e sigur, dacă pe seară, la locul unde vor face popas preste noapte vor găsi apă.

Călăuzii arabi însă îi mângăie mereu cu aceea, că în curând vor ajunge la un pârâu. Prin urmărirea inamicului astut însă, au pierdut drumul adevărat, cămilele cu burdufurile cu apă, au apucat într'altă direcțiune. Noaptea a sosit, și escadronul sta la marginea unui pârâu, săcat.

„Stați!“ sună comanda. Chiar și bravul nostru trimbițaș abia putea sufla signalul, așa de uscate-i sunt buzele. Călăreții sar, sau mai bine cad din șeauă, și acum se văd oficeri, suboficieri, soldați și cai, toți peste olaltă, imbulzându-să lângă țărnul pârăului, unde abia au rămas câteva bălțuțe de apă urită și caldă. Cine află o astfel de bălțuță, se simte fericit; se aruncă pe foale și soarbe cu lăcomie apa cea glodoasă și caldă. Adeseori însă aceste bălțuțe sunt pline cu lipitori. Atunci apa trebuie mai întâi filtrată printr'un colț al mantalei. Cu toată grija însă, totuși s'au străcurat câteva lipitori dincolo, se înfig în gură și gât, și cauzează dureri și sângerări vehemente. După aceea cu toți se aruncă pe năsip; se impart sentinelele și așteaptă cu nerăbdare sosirea cămilelor cu proviantul. Inse, de câteori se face ziuă, înainte de sosirea acestora!

Cu astfel de greutăți avea să lupte și escadronul dela Tlemsen în războiul din anii 1863—4. Aceste vechi trupe africane erau deja dedate cu astfel de strapății, și le suportau în tăcere și liniște. Durier, locotenentul cel nou, însă, venit numai de curând din Franța, încă nu era datat, și puterile sale începeau a slăbi. Colonelul observa aceasta destul de bine și gândea în sine: „Is curios, unde vom eși cu locotenentul“ Trimbițașul „Pipșoară“ însă a observat cu mult

mai înainte, și-și gândea: „Mă voi îngriji, ca locotenentului să nu-i lipsească nimic“.

Deoarece locotenentul comandă despărțământul în care se afla trimbițașul nostru, astfel, deja din prima zi, acesta făcea tinărului său oficer toate serviciile posibile. În decursul marșului nu se depărta de fel de lângă el. Dacă inimicii erau de partea dreaptă, trimbițașul își îndrepta calul în aceiași direcțiune; dacă pușcăturile veniau din stânga, atuncia trecea și el acolo, căutând să apere pe locotenent dinaintea fiecărui glonț. În luptă, tot mereu era lângă el; nici un beduin nu se putea apropia de locotenent. ori să țantească asupra lui. În lagăr, trimbițașul să îngrija mai întâiu de locotenentul său, îi aducea apă, ori dacă aceea lipsea, îi aducea ceva mușchiu umed, spre a-să răcori. Apoi îi desfăcea cortul, îi îngrija calul, neglijând chiar propriul său cal, carele până aci a fost cel mai bun prietin al său.

Soldații se uitau și clătinau din cap. Nu înțelegeau pe trimbițaș. Totdeauna a fost punctuos în serviciu, respectuos și supus față de superiorii săi; n'a fost însă față de nimeni cu atâta atențiune, ca față de noul locotenent. Și oare pentru ce?

Într'o seară, când după un marș ostencios, în lagăr nu se găsea nici un picur de apă sau de vin, vine trimbițașul cu plosca sa de sticlă, plină cu vin, se apropie de locotenentul său și-l roagă, să-și astâmpere setea cu vinul. Locotenentul nu voește, dacă nu bea trimbițașul mai întâi. Acesta însă îi spune că a beut deja. Locotenentul îl întrebă că de unde are vinul. Trimbițașul îi spune că este un rest din porțiunea sa de ieri. Acum locotenentul mulțumi și beu. Unicul negustor însă, carele a însoțit astăzi escadronul, spuse celorlalți oficeri, cari voiau să-și cumpere vin dela el, că mai înainte chiar a vândut ultima sticlă cu vin trimbițașului „Pipșoară“ — pentru suma de zece franci în aur. Așa ceva era totuși nemai auzit. Chiar și piese de aur cheitua trimbițașul pentru locotenentul său. Și pentru ce? Nimeni nu putea să spună.

De astădată chiar și locotenentul auzi despre lucru și luă de scurt pe trimbițaș: „Hei! Trimbițașule! Ce va să zică aceasta?“ — „Oh, dle locotenent, nu fi supărat. Toate sunt în ordine. Cel mai tinăr din escadron este totdeauna copilul regimentului și așa el capătă primele bucături.“ Locotenentul răsă și plecă. Trimbițașul însă privea în urma lui și era fericit.

(Va urma.)

Păstorul suflesc și săvârșirea funcțiunilor sacre.

Disertațiune cetită în conferința preotească din vicariatul Rodnei, ținută în parochia Năsăud în 13 Iulie st. n. 1904 de Ștefan Buzilă, preot în Sănoșef.

Până când a fost încă pe pământ Mântuitorul Nostru Isus Christos a îndeplinit marele op al răscumpărării oamenilor, restituind în integro, sau făcând destul justiției lui Dumnezeu celei atât de adânc ofenzate prin păcatul omului.

Fiindcă Domnul Nostru Isus Christos, răscumpărarea aceasta deja săvârșită o continuă și azi în organismul cel mare al bisericei sale în un mod nevăzut, „adecă din

marea sa îndurare s'a îngrijit și a dispus ca toți oamenii de pe pământ până la capătul lumii să fie puși în poziția de a a-să putea împărtași de fructele răscumpărării, sau s'a îngrijit, ca toate oile cuvântătoare, a turmei sale atât de scumpe — dacă vor voi, — să fie conduse totdeauna la pășune nu numai abundantă, ci per eminentiam sănătoasă: Isus Christos cu adevărat să numește *păstoriul cel bun*. Deoarece Mântuitorul Nostru reîntorcându-să Dânsul la cer conducerea la mântuire, păstoriarea aceasta, sau continuarea răscumpărării o a concretizat bisericei sale și în dânsa apostolilor și următorilor lor preoților, pe dreptul și acestia să numesc *păstori* și deoarece preoții păstoresc sau conduc nu întru atâta trupurile pe cât sufletele, ținând a câștiga oamenilor mai cu seamă fericirea eternă, să numesc *păstori sufletești*. Pentruca biserica însă prin servitorii săi preoți, să poată continua opul mare al răscumperării oamenilor, a fost înzestrată de însuși Întemeietorul ei cu un anumit mijloc sau mediu, adecă *cultul divin*. Păzirea, îndeplinirea și administrarea acestuia, este concretizată din intențiune divină, preoților. Părțile acelea ale cultului divin, cari constau din semnele simbolice și căzătoare sub simțirile omenești, pe cari le folosește biserica, pentru a împărți oamenilor răscumpărarea și pe cari le folosesc creștinii, pentru ași manifesta și în afară simțămintele interne ale inimei lor, să numesc *ceremonii*. Punerea în un ord anumit a acestor ceremonii, săvârșirea sau îndeplinirea lor în o direcțiune oarecare să numește *funcțiune* sau *serviț*. Dupăce locul principal al îndeplinirii acestor este biserica, să numesc *funcțiuni sau serviții bisericești*, iar întrucât obiectul lor este todeauna sacru, să numesc *funcțiuni sau serviții sacre*.

Recapitulând aflăm că oficiul sau păstoriarea preotului este sufletească sau spirituală, iar funcțiunile sau serviciile lui sunt sacre sau sante. „*Auziți fii lui Levi, oare vouă vi să pare lucru mic, că Dumnezeu va dishilinit pe voi de cătră întreg poporul și va împreunat cu el, ca să-i serviți lui în serviciul Tabernacului*“ (Numeri XVI. 8. 9). „*Serviciul preotesesc* zice s. Ioan Chrisostom (Despre preoția Cartea III cap IV) *să administrează pe pământ, însă cu tot dreptul să poate pune în ordul lucrărilor cerești. Nu e întemeiat nici de om, nici de ingeri, nici de arhangel, nici de ființă creată, ci de însuși Mântuitorul, și totuși omul muritor să fiă în stare a să ocupă cu serviciul ingerilor? Preoții deși locuesc pe pământ, totuși chemarea lor este de a administra comorile cele cerești; ei posed o putere, care prea bunul Dumnezeu n'a voit a o da nici ingerilor, nici arhangelilor*“. În alt loc zice: „*Preoția este mai mare și mai venerabilă decât orice împărăție! Nu-mi spune mie de purpură, nici de diademă, nici de vesminte aurite, toate acestea sunt umbre și mai puține decât o floare de vară: preoția stă între Dumnezeu și natura omenească, aduce la noi bunătățile provenite del Acela și duce la El cererile noastre împăcând pe stăpânul mâniat*“. — „*Cu cât este sufletul mai strălucit decât trupul, cu atâta e mai strălucită preoția decât o împărăție*“ zice s. Clemente. — St. Ambrosiu numește preoția „*deifica professio*“ (De dign. sacerdot. II.) s. Ignățiu Antiochenul zice, că preoția „*este*

culmea tuturor bucuriilor, ce sunt între oameni“. S. Efrem în cartea despre preoție esclamă: „*O cât de nespūsă și misterioasă e puterea sacerdoțului, care să ridică la înălțimea ceriului, . . . pătrunde ceriul ceriurilor, petrece în mijlocul ingerilor cu spiritele cele fericite. Ce zic, petrece în mijlocul acestor puteri cerești? . . . pretinește petrece cu Domnul și făcătorul de viață și părintele luminelor și câte vrea și cerc, lesne dobândește. Cine poate să laude și preamărească în deajuns demnitatea cea sublimă a preoției, care salvează lumea, iluminează creatura, alungă fărădelegea de pe pământ, sfarmă puterea morții, înfrânge tăria infernului, învinge pe diavolul, curățește cele necurate și sufletele căzute iarăși le primește în camera cerească*“. S. Hieronim zice, că preoții „*având cheile împărăției ceriurilor judecă mai înainte de ziua judecării*“. S. Evangelist Mateiu și Marele Apostol îi numește pe preoți *locuțitorii, mireasma, și ajutătorii Dlui Nostru Isus Christos și a Tatălui*. „*Cel ce vă primește pe voi, pe mine mă primește și cel ce mă primește pe mine, primește pe cel ce m'a trimis pe mine*“ (Mat. X 40). „*A lui Christos bună mireasmă suntem*“ (II cor. II 15.) „*În locul lui Christos vă rugăm, cași cum Dumnezeu v'ar rugă prin noi*“ (II cor. V. 20).

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut.

„*Amicul Tinerimei*“. Singura și întâia revistă pentru tinerime apare la Târgul-Jiului sub direcțiunea D-lui I. Moisil, directorul gimnaziului din T. Jiu cu concursul mai multor profesori și oameni de litere și știință, în al treilea an.

Este o chestie foarte importantă lectura ce trebuie să se dea copiilor. Părinții doresc ca copiii lor să devină oameni instruiți și cinstiți. Instrucțiunea singură nu e de ajuns pentru copiii; trebuie totdeauna să li-se dea și o educație aleasă. Mulți părinți nu au în totdeauna timpul necesar a se ocupa mai deaproape de copiii lor. Din această cauză mulți copiii fiind fără supraveghere apucă adeseori drumuri rele. Dacă însă părinții ar găsi mijloace de a preveni relele în care copiii ar putea să dea, mulți copii nu s'ar strica și n'ar aduce adeseori rușine familiei lor.

În toate țările civilizate s'a recunoscut de cătră toți oamenii de bine că *lectura bună, aleasă și potrivită cu mintea tinerilor* este, mijlocul cel mai bun și mai sigur de a îndrepta tinerimea pe drumuri bune, spre ținte nobile. Un mare învățat, Herder, a zis: „*adeseori o carte a format sau a stricat pe un om pentru întreaga lui viață*“. Este deci datoria părinților, în prima linie, să desvoalte în copiii lor încă de timpuriu gustul de cetire și a le da în mâni cărți bune. Morala unui popor — a spus un filosof francez — atârnă de calitatea celor ce cetește.

O astfel de lectură aleasă să găsește în „*Amicul Tinerimei*“.

Posta redacțiunii.

Mai multora. În scurt va fi terminată tipărirea edițiunii nouă din „*Liturgierul*“. De curând a apărut în o frumoasă ediție „*Acatistierul*“. Revizia celorlalte cărți corale se continuă.

Feller' Elsa-Fluid

e lătit peste întreaga lume. — E un leac de casă fără păreche premiat la o mulțime de expozițiuni, vindecă iuto și sigur obosala, durerea de cap și de dinți, durerea de ochi și inferbințele, vindecă sgăreii, tusa, durerea de piept și de inchiaturi, durerea de grumaz, e foarte bun contra ameteii și insomniei etc. — 12 -sticle mici sau 6 sticle duble le trimite franco pentru 5 coroane farmacistul Jenő V. Feller, Stubica Centrale 182. (cott. Zăgráb).

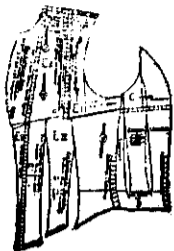
Poșta Administrațiunii.

Am primit și cuietam abon. dela:

Piscari pe 1902. *Tractul Crasnei și Vălcăului* pe 1905 sem. I. *Afel* pe 1904. *Boz* pe 19.0. 1901 și 1902 *Bereca* (p. N. Bányá). pe 1905 și 1904. *Mondu* pe 1905 *Grăd* pe 1905. Dar Vă rogăm să linoziți și anii de mai înainte cu *Sărcaia*. *Ucea-super.* pe 1901 sem. 2-lea. Vă rogăm și pentru cealaltă restanță. *Petridul-de-mijloc* pe 1901. Mai sunt în rest. și anii 1899 și 1900 *Zau* pe timpul din 1 Iunie 1902 până în 1 Iunie 1903 *Chihăriul-super* pe 1901 *Mocul* pe 1904 *Poșorta* pe 1902 *Drădif* pe 1898 și 1899. Vă rogăm și pentru restanța anilor următori *Madardsz* pe 1903 sem. 2-lea și 1904 sem. I. *Proștea-mare* pe 1899-1903. Vi-s'a scris și separat. *Dănuce* pe timpul din 12/5 1903 până în 12/5 1904 *Românești* pe timpul din 1 Sept. 1904 până în 1 Sept. 1905 *Săcărâmb* pe 1905 *Breb* pe 1905 *S. Maria Orlea* pe timpul din 1/10 1900 până în 1/10 1901. *Vad* (Maramuraș) pe 1899 sem. 2-lea. Vă rogăm și pentru restanța anilor următori *Curitau* pe 1905 *Telec* (tr. Gurgiu) pe anii 1895, 1896 și 1897 sem. I. Vă rogăm și pentru restanța anilor următori. *Silvașul-super.* pe 1905 până în 1 Noemvrie *Porumbacul-infer.* pe 1898. Vă rogăm și pentru restanța anilor următori. *Harțeu* pe anii 1900 și 1901 *S. Georgiul-de-Meseș* pe 1904 sem. 2-lea. *Gelița* la scrisoarea DV. din 24/2 a. c. răspundem: Poșta Vă merge din 1 Aug. 1899, și până acum ați plătit de 3 ori, și anume, 27/5 1901 pe 1/8 1899—1/8 1900; în 21/5 1902 pe 1/8 1900—1/8 1902; și acum în 31/1 1905 pe 1/8 1902—1/8 1904. Cosp. dato 23/11 1904, la carea Vă provoacă are datul greșit 1/8 1903. în loc de 1902.

Editor și redactor răspunzător:

Aurel C. Domșa.

marca fabricel

De mare însemnătate pentru Dame!

Fie care P. S. Dómnă își pôte însa-și pregăti cu o ușurință de neînchipuit

tală sa după oră ce modă

cu ajutorul aparatului de croit talie pentru dame

inventat de **Anton Guschelbauer**. A fost censurat de academie. și poșede nenumărate scrisori de recunoștință.

Isă are patenta și e scutit prin lege în toate statele culte.

Prețul unui aparat e 3 cor. franco rambursat.

Se caută agenți

Prospecte să trimit la cerere gratis

Cu totă stima:

Antal Guschelbauer.

Sopron.

17 (25-32)

Cărți ce să pot căpăta în Libraria Seminarială.

Floricele de câmp, de A. C. Domșa	1.—
Cântece, Sabo	1.—
Visuri trecute. Ciura	1.—
Studii și Biografii. Dr. I. Rațiu	2.—
Geniū pustiū, Eminescu	2.—
Drumuri și orașe, Iorga	2.50
Poesii de Alexandri.	3.—
Teatru I. II. Alexandri á 1.50	3.—
Vers și proză Alexandrescu	1.25
Novela A. Brătescu-Voinesci	1.50
Liter. pop. Eminescu.	1.50
Ciocoii N. Filimon	1.50
Legende și basme Ispirescu.	1.50
Povești, I. Creangă	1.50
Vorbe înțelepte A. Popoviciu.	1.50
Vatra Părăsita Slaviici	2.—
Din Bătrâni	2.50
Eminescu și Coșbuc de Alexandru Ciura.	1.—
Limba Română poporană și Dialectul Sicilian, de Alesiu Viciu	1.60
Ierarhia Românilor din Ardeal și Ungaria de Dr. Augustin Bunea, Prețul 3 coroane.	

Biblioteca Minervei 22 nr. fie care număr 15 fil.

La esposițiunea milenară din Budapesta de la 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătoră de clopote și fabrica de scaune de fer pentru clopote a lui

Antoniu Novotny

în Timișoara-Fabrică

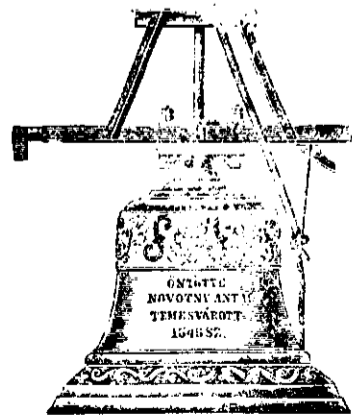
(22) 21—52

dată ce clopotele sint bătute de o latură prin aceea ce sint mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

clopotele găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sint provădute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminosă, de cât cele de sistem vechiū, așa, că un clopot patentat de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 461 kg. făcut după sistemul vechiū. Mai de parte se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de țoce de metal.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.